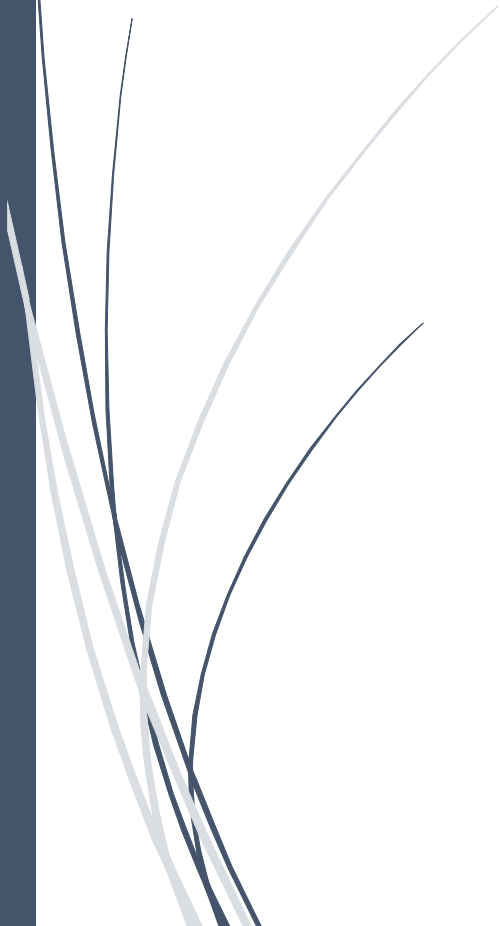

Införande av språkrav i svenska för skolpersonal

UN 2023–140

Ann-Kristin Hegart
Enheten för resultat och analys
Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering
Barn- och utbildningskontoret

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Inledning	2
2 Resultat	2
2.1 Enkät rektorer – resultat	2
2.2 Botkyrka kommun inspirerar.....	3
3 Analys	3
3.1 Språktest vid anställning	3
4 Slutsatser	4

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har givit barn-och utbildningskontoret i uppdrag att utreda om det finns behov och möjlighet att införa språkrav i svenska för personal i Norrtälje kommuns förskolor och skolor.

Personal på Rodengymnasiet bedöms ha goda kunskaper i svenska språket. Det är heller inte några problem att rekrytera nya medarbetare med goda kunskaper i svenska. I vissa fall kan det förekomma brister i svenska språket vid studiehandledning.

Ett språktest vid nyrekrytering skulle kunna vara ett stöd vid rekrytering. Barn- och utbildningskontoret förslår därför att ett språktest tas fram som kan användas vid behov vid rekrytering samt riktlinjer för hur ett språktest ska användas.

1 Inledning

Utbildningsnämnden har givit barn-och utbildningskontoret i uppdrag att utreda om det finns behov och möjlighet att införa språkrav i svenska för personal i Norrtälje kommuns förskolor och skolor.

I läroplanerna för gymnasieskolan, GY11, kapitel 1, 2.1, framkommer tydligt att skolan ska uppmuntra och utveckla språkutveckling i svenska hos varje elev som en del av skolans uppdrag. Enligt språklagen (2009:600) är svenska huvudspråk i Sverige och att svenska är samhällets gemensamma språk som alla som är bosatta i landet ska ha tillgång till, och kunna använda.

Utredningen omfattar all personal som har direktkontakt i undervisning. I arbetet med utredningen har faktasök, intervjuer och enkät använts.

2 Resultat

2.1 Enkät rektorer – resultat

En enkät genomfördes i juni 2023 för att ta reda på om det föreligger behov av att införa språkrav för skolpersonal i Norrtälje kommuns gymnasium.

Enkäten skickades ut till tre programrektorer på gymnasieskolan och enhetschefen för studiehandledning och modersmål.

Av fyra mottagare inom utbildningsnämndens ansvarsområde har samtliga svarat. Resultatet visar att ingen av de tillfrågade cheferna kan se att problem föreligger på grund av bristande språkkunskaper i svenska hos personal. Rodengymnasiets rektor bekräftar programrektorernas uppfattningar.

Flera av de tillfrågade cheferna uppger att de sällar redan vid intervju i samband med rekrytering. Har den sökande inte svenska språket av tillräckligt god kvalitet anställs inte personen.

En respondent som inte ser problem i egen verksamhet påtalar vikten av att specifikt studiehandledare har kunskaper i både ämnen och svenska språket för att kunna utföra ett meningsfullt och viktigt uppdrag. Dessa kompetenser saknas ibland och kvaliteten på insatsen då blir lidande. Samordnaren för nyanlända delar resonemanget och anser att ett språktest skulle kunna bidra till en förbättrad kvalitet på studiehandledningen.

Ett språktest som testar kompetensen i svenska hos en sökande till tjänst skulle kunna underlätta vid rekrytering av ny personal. Förekomst av språktest innebär att en godkänd nivå fastställs vilket skulle kunna ge ett negativt besked vid rekrytering, men även utgöra grund för kompetensutvecklingsinsatser som erbjuder en kandidat med i övrigt goda kvalifikationer.

2.2 Botkyrka kommun inspirerar

Botkyrka kommun är en av få kommuner som har infört språkkrav. För drygt två år sedan infördes språktest vid nyrekryteringar och för befintlig personal i förskolan. Nästa steg är att införa språkkrav även för personal i skolan.

Orsaken var att förskola och skola för många barn i vissa kommundelar var den enda platsen där de hade förutsättningar att möta svenska språket. Man identifierade dock bristande språkkunskaper i svenska hos personalen på förskolan. Lösningen blev språktest vid nyanställning och för befintlig personal liksom språkundervisning för den befintliga personal som hade behov av att förbättra svenskan till acceptabel nivå.

3 Analys

3.1 Språktest vid anställning

Inom utbildningsnämndens utbildningar har skolledningarna inte några problem med att personalen som arbetar elevnära inte har tillräckliga språkkunskaper i svenska. Rektorererna anger att det inte heller är ett problem vid nyrekrytering. Det finns dock indikationer på att det ibland kan finnas brister i svenska språket hos studiehandledare.

Vikten av att studiehandledarna specifikt besitter goda kunskaper i ämnen såväl som svenska språket har berörts av en rektor och samordnaren för nyanlända. Ett språktest liknande det som Botkyrka kommun tagit fram skulle kunna vara ett stöd vid rekrytering.

Finansiering behöver vara ordnad för utformande av test. Språktestets utformning behöver nog utprövas så att rätt nivå testas, omfattar det som eftersöks och blir så lätthanterligt som möjligt. Det behöver också fastställas hur ett eventuellt språkkrav kommuniceras i annonser för tjänster och till befintlig personal.

4 Slutsatser

Utredningen visar att Norrtälje kommunala gymnasieskola har personal som behärskar det svenska språket.

Ett språktest skulle dock kunna vara ett stöd vid nyrekrytering, till exempel av studiehandledare men även av andra medarbetare inom skolverksamheten.

Barn- och utbildningskontoret förslår att ett språktest tas fram som kan användas vid behov vid rekrytering samt riktlinjer för hur ett språktest ska användas.